

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei del Patrimoni Arquitectònic

EXPEDIENT DE DELIMITACIÓ
DE L'ENTORN DE PROTECCIÓ
MONESTIR DE SANTA MARIA DE RIPOLL

RIPOLL (El Ripollès)

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei del Patrimoni Arquitectònic

EXPEDIENT DE DELIMITACIÓ
DE L'ENTORN DE PROTECCIÓ
MONESTIR DE SANTA MARIA DE RIPOLL

RIPOLL (El Ripollès)

1. PRÈAMBUL I OBJECTIUS

2. MEMÒRIA

2.a. Memòria històrico-arquitectònica

2.b. Bibliografia

3. NORMATIVA

3.a. El monument. Definició i delimitació

3.b. L'entorn de protecció. Delimitació

3.b.1. Criteris d'intervenció

3.c. Normativa

3.c.1. Marc legal

3.c.2. Règim d'autoritzacions del Departament de Cultura

4. ANNEX

4.a. Documentació planimètrica

4.b. Documentació fotogràfica

1. PREÀMBUL I OBJECTIUS

L'edifici objecte d'aquest expedient de delimitació del seu entorn de protecció és el Monestir de Santa Maria de Ripoll, declarat monument històric artístic per Decret de 3-06-1931, publicat a la Gaceta de 4-06-1931, i considerat Bé Cultural d'Interès Nacional d'acord amb la disposició addicional primera de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català i amb número de registre de l'Inventari de Béns d'Interès Cultural R-I-0567.

L'interès del monument rau en el fet que és portador d'uns valors històrics, artístics i culturals que el fan mereixedor de la seva protecció.

La situació del monument és una fita que configura una imatge paisatgística d'interès, dins un marc urbà que li dona suport. Aquesta consideració fa que a l'hora de la protecció del monument, s'hagi de tenir en compte la integració i la preservació del seu entorn ambiental, en el qual una actuació inadequada pot provocar perjudicis en la contemplació del monument.

La relació del monument amb el marc físic on és situat ha establert un diàleg i una relació ambiental que al llarg del temps ha configurat amb personalitat pròpia i donat una gran entitat arquitectònica, urbana i cultural a la vila.

Per totes aquestes consideracions és necessari fer una delimitació de l'entorn del monument i establir els criteris d'intervenció mitjançant els quals es realitzi una protecció integral, de tal manera que es possibiliti el necessari equilibri harmònic entre el monument, el seu paisatge urbà que li dona suport, i el desenvolupament i millora de la qualitat de vida dels habitants del municipi al qual pertany.

2. MEMÒRIA

2.a. Memòria històrico-arquitectònica

Extracte del llibre "Catàleg de Monuments i Conjunts Històrico-Artístics de Catalunya", editat l'any 1990 pel Departament de Cultura a través del Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Direcció General del Patrimoni Cultural (1).

El Monestir de Ripoll, un dels grans centres repobladors de la Catalunya Vella a l'alta edat mitjana, fou fundat dins la regla benedictina pel comte Guifré el Pelós vers el 879. El monestir rebé aviat nombroses dotacions als territoris senyorejats per Guifré i els seus successors, que li permeteren una ràpida creixença i el convertiren en un dels més importants, en tots els conceptes, de Catalunya durant segles.

El 888 es consagrà l'església de Santa Maria, el 935 es reféu i es consagrà una segona església, i el 977 Arnulf, abat de Ripoll i bisbe de Girona, féu consagrar encara una nova església, que el 1032 el bisbe i abat Oliba amplià encara amb un transsepte amb set absis i dos campanars i consagrà de nou. El 890 es consagrà la veïna església de Sant Pere, per a parròquia dels servents i dels homes establerts a la vall, església que era propietat del cenobi.

A partir de mitjan segle X es formà dins el monestir un important scriptorium, al qual donà un gran impuls l'abat Oliba (1008-46). L'empenta religiosa del cenobi es traduí en les nombroses fundacions i filials creades pel Monestir de Ripoll; en destaca la de Santa Maria de Montserrat.

A mitjan segle XI hi hagué un període de torbacions, a causa d'una sèrie d'abats intrusos, posats per interessos feudals, i per culpa de les depredacions fetes per nobles veïns i pels mateixos comtes de Besalú, protectors de la casa, situació que intentà de resoldre el comte Bernat II de Besalú, que el 1070 uní el cenobi al de Sant Victor de Marsella, monestir que era aleshores un dels capdavanters de la reforma romana o gregoriana que lluitava contra la simonia i la subjecció de l'Església al poder dels laics. El 1169, quant el monestir tenia 75 monjos, trencà la dependència amb Marsella, i tingué encara un segle de força vitalitat.

Al segle XIII començà el seu declivi, tot i ésser encara dins la Congregació Claustral Terraconense, de la qual formà part des de la seva creació (1215). Des de mitjan segle XIV s'accentuà l'estancament i la minva del monestir, a causa del depoblament general del país, de la pèrdua de Montserrat, que s'independitzà el 1402, i encara més quan la casa començà a ser dirigida per abats comandataris, a partir del 1460. L'esperit reformista recollit als decrets del Concili de Trento i als capítols de la congregació Claustral del 1563 i el 1566 retornà l'abadia als abats regulars, i es reorganitzà la vida monàstica, però el monestir ja no recuperà l'esplendor antiga, i al moment de la seva exclaustació i destrucció (1835) comptava només amb 18 monjos.

El conjunt monumental de Ripoll és format per la seva església, amb la magnífica portada, i el claustre. La quasi totalitat dels edificis monàstics desaparegué amb l'incendi del 1835 i durant el llarg període d'abandonament, que perdurà fins el 1878. Aquest darrer any la Comissió de Monuments de la Diputació de Barcelona i l'Associació Catalana d'Excursions Científiques iniciaren una companya per a la revaloració de les restes del monestir. L'obra de restauració no començà, però, fins al 1886, gràcies a la decidida actuació del bisbe de Vic, Josep Morgades, que fou l'ànima de tota l'empresa. Es feren subscripcions públiques i es reclamà l'ajuda oficial, que fou, però, molt inferior a les aportacions de les entitats culturals i del poble.

L'obra es limità a la reconstrucció de la basilica i de la part caiguda del claustre, i foren acabades de demolir les restes de les edificacions monàstiques, excepte unes dependències properes al claustre, que s'adapten per a la Casa de la Vila. Dirigida per l'arquitecte Elies Rogent, que intentà de refer l'antiga basilica d'Oliba amb els criteris medievalistes propis del romanticisme arquitectònic, la restauració es ressent d'aquestes premises, i resultà excessiva. El 10 de juliol de 1893 fou consagrada solemnement la nova basilica, en una gran festa que reuní les personalitats eclesiàstiques i intel·lectuals del país.

L'església correspon, efectivament, a l'aixecada per l'abat Oliba, però aquesta havia sofert al llarg del temps modificacions substancials; la primera a mitjan segle XV, quan, a causa del terratrèmol del 1428, s'havia enderrocat una bona part d'un dels campanars que flanquegen la façana i havien caigut les antigues voltes romàniques, que foren reemplaçades per unes altres de gòtiques, i la segona i més important el 1830, quan les cinc naus primitives foren reduïdes a tres i tot l'interior fou recobert amb revestiments i motlures de guix, sota els imperatius dels nous gustos neoclàssics.

La part més genuïna és la del creuer i els set absis del segle XI, tot i que la part superior de l'absis central i el cimbori, que s'aixeca a la intersecció de la nau principal i el creuer, són una pura invenció de l'arquitecte restaurador -que, segons ell mateix confessà, s'inspirà en el cimbori de la veïna església de Sant Jaume de Frontanya-, igual com la volta aplanada de la nau central i de les pilastres i les columnes que separen les naus laterals. El total de la nau central té 60 metres de llargada i 9 d'amplada. L'únic campanar que restà sencer fou modificat al seu darrer pis i en els merlets que el coronen; també es féu de nou el coronament del campanar mutilat a la banda esquerra de la façana.

En el creuer i en els murs interiors de la nau central es troben les tombes comtals de molts dels comptes de Besalú i de Barcelona, de Guifré el Pelós a Ramon Berenguer IV (les despulles comtals sofriren profanacions en la destrucció del monestir, el 1835, i en la guerra civil de 1936-39). La tomba de Guifré el Pelós és a l'extrem esquerre del creuer; fou renovada el 1982.

A l'extrem oposat del creuer es troba la tomba de Ramon Berenguer III el Gran, formada per una gran urna del segle XII, amb relleus que representen la mort i les exèquies del comte, situada dins un arcosoli sostingut per capitells del segle X de l'anomenat estil califal; el relleu del comte a cavall a la part superior de l'arcosoli és obra de l'escultor modernista Josep Llimona.

Fa uns anys es van fer excavacions al presbiteri i a la part dreta del creuer, a la recerca d'una hipotètica cripta, que de fet no existia, i, en canvi, van aparèixer un gran nombre de tombes de pedra amb l'interior antropomòrfic o altres de lloses i d'obra, anteriors a la basílica d'Oliba, que envoltaven la capçalera de la basílica consagrada el 977.

La portada ripollesa és, sens dubte, l'obra d'escultura romànica més important del país, a pesar de la degradació de la pedra amb què fou construïda a mitjan segle XII. La seva complexa decoració es divideix en set franges horitzontals, on es desenvolupen diverses escenes bíbliques i allegòriques; la part superior, sobre l'arc del portal, representa l'Església triomfant entorn del Pantocràtor o Déu Omnipotent, envoltat dels símbols dels evangelistes i dels 24 vells de l'Apocalipsi, conjunt molt ben conservat i amb restes de la policromia original, que abans decorava tota la portada; al centre, hi ha escenificats diversos exemples que cal seguir a la Terra per arribar a Déu, i a la part inferior, personatges destacats que simbolitzen l'Església militant. A sota, a la part més malmesa, hi ha representacions d'animals fantàstics i dels set pecats capitals.

El portal té a banda i banda dues imatges, força mutilades, de Sant Pere i de Sant Pau, i a l'arc que s'inicia damunt d'elles hi ha escenes de la vida de tots dos apòstols. L'intradós de l'arc contigu a la porta té una interessant interpretació dels dotze mesos de l'any, amb escenes de la vida rural pròpies de cada mes. La resta dels arcs són ornats amb entrellaços, i altres relleus (dos arcs descansen sobre columnetes).

Tota la portalada -que fou adossada a l'antiga façana del segle XI, de la qual són visibles encara restes de pintura-, i que és molt ben emmarcada per ornaments escultòrics, és precedida d'un atri o porxada d'època gòtica, actualment protegit amb vidres, per tal d'evitar el canvi bruscat de temperatura que malmet encara més la pedra, que sofreix un greu procés de desintegració, molt ràpid. Darrerament s'han fet diversos assaigs a base d'injectar cera i sofre i altres productes a la pedra, per tal d'evitar el seu esmicolament, però de moment sense resultats positius.

El claustre se situa a la part meridional de la basílica; començat a la fi del segle XII, en temps de l'abat Ramon de Berga (1172-1205), no es continuà fins dos segles després, en temps de l'abat Galceran de Besora (1381-1383) i del seu successor Ramon Descatllar (1383-1408), i la galeria superior no es completà fins al principi del segle XVI. Tot i la diferència d'èpoques, el conjunt presenta una certa unitat, per tal com foren sempre respectades les proporcions inicials. Però la iconografia i la temàtica de les parts escultòriques, especialment els capitells, revela clarament la diferència cronològica i l'evolució d'estils. La part més antiga i genuïna és l'ala paral·lela a la nau

de l'església, amb 13 arcs semicirculars ornats amb motlures de motius exuberants, entre els quals apareixen caparrons; els capitells s'inspiren en l'estil corinti clàssic, amb fullatges, o bé en temes iconogràfics propis de l'estil carolingi o dels voris i teixits de l'època, amb animals afrontats, monstres i altres temes del bestiar, decoració que ha donat nom a l'escola d'escultura ripollesa estesa a Lluçà i a moltes portades romàniques de l'època.

En els capitells i àbacs fets a partir de la fi del segle XIV apareix l'escut de Catalunya entre fileres de fullatges, Sant Jordi matant el drac, Neptú amb nàiades, un pelicà, la faula del lleó que caça, grups de músics, etc. Els capitells del pis superior imiten la iconografia antiga, accentuant d'aquesta manera la diferent època de construcció.

2.b. Bibliografia

- AADD. Comemoració del centenari de la restauració del Monestir de Ripoll. Girona, 1987
- AADD. Catalunya Romànica, vol. X, El Ripollès, pàg. 206-234, 1987
- Abadal: Ramon d', La Fundació del Monestir de Ripoll, a Anal Montserratensia, IX, Miscel·lànea Albareda I. Montserrat, 1962, pàg. 187-197
- Agustí, S.: "La portada de Santa Maria de Ripoll, informes y trabajos del Instituto de Conservación y Restauración, núm. 5, 1965"
- Barral, Xavier: Contribució a la història de la restauració del Monestir de Ripoll: el mosaic del presbiteri. Els mosaics medievals de Ripoll i de Cuixà. Abadia de Poblet, 1971
- Hereu, Pere: L'arquitectura d'Elies Rogent, Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 1986
- Junyent, Eduard: Catalunya Romànica, Ed. Abadia de Montserrat, 1976
- Junyent, Eduard: "La basilica del Monasterio de Santa Maria de Ripoll. 3ª edición. Ripoll. 1964"
- Pellicer, José Mª: "Santa Maria del Monasterio de Ripoll", Mataró, 1888
- Pladevall, Antoni; Català Roca, F.: Els Monestirs Catalans, pàg. 100-109, Edicions Destino, 1978
- Puig i Cadafalch, J.; Falgueras Sivilla, A.; Goday i Casals, A.: l'Arquitectura Romànica a Catalunya. Ed. Institut d'Estudis Catalans. Reedició: Departament de Cultura, 1983
- Rogent Elies: "Santa Maria de Ripoll. Informe sobre las obras realizadas en la Basílica y las fuentes de la restauración, Barcelona, 1887"

3. NORMATIVA

3.a. El monument. Definició i delimitació

El Monestir de Santa Maria de Ripoll fou declarat monument històric artístic per decret de 3-06-1931 i d'acord amb el que diu la disposició addicional primera de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català, és considerat Bé Cultural d'Interès Nacional i resta sotmès al règim previst de l'esmentada Llei.

És monument la construcció visible i les restes arqueològiques i aquelles altres, incloses dins d'edificacions actuals que van formar part del conjunt de l'abadia i el seu subsòl.

3.b. L'entorn de protecció. Delimitació

Atès que la Llei 9/1993, en el seu article 11.1.b), estableix l'opció de delimitar l'entorn necessari per a la protecció adequada del bé, constituït per l'espai que li dona suport ambiental, i atesa la conveniència de fer-ne ús per tal de potenciar la protecció integral del monument, es defineix l'àrea delimitada com a entorn de protecció del Monestir de Santa Maria de Ripoll a Ripoll (Ripollès), tot valorant i tenint en compte els següents conceptes:

- a) Interès social: per tal de permetre la visualització del bé immoble des dels espais accessibles.
- b) Valoració paisatgística: s'ha estudiat i valorat la relació del bé immoble amb el paisatge, la seva silueta i altres components bàsics com les edificacions adjacents o aïllades, vegetació i conreus, xarxa viària, espais lliures, topografia i elements pertorbadors.
- c) Anàlisi de l'ordenació territorial i urbanística: s'ha estudiat i valorat la zona urbana actual, la històrica, les previsions conegudes de desenvolupament futur, la viabilitat, les parcel·lacions i les tipologies constructives existents així com la qualificació urbanística.
- d) Documentació històrica gràfica i documental: que ha permès conèixer i valorar la relació del bé immoble amb el territori a través del temps i conèixer l'evolució del paisatge, i de les edificacions i tipologies de l'entorn.
- e) Anàlisi de l'espacialitat entesa com l'estudi de les volumetries existents i les incidències que poden tenir les noves actuacions previstes pel planejament i previsible, així com la incidència de les noves actuacions no previstes pel planejament.

- f) Anàlisi arquitectònica: que ha permès conèixer i estudiar les preexistències de tipologies, materials, façanes, color, textures, teulats, ràfecs, proporcions de buits i obertures, etc.
- g) Anàlisi de la xarxa viària actual i prevista, i de les incidències que té en el paisatge el seu traçat, materials i textures d'execució i elements de senyalització així com el mobiliari urbà, les zones de vianants i les àrees d'aparcaments actuals i futures.
- h) Valoració dels components sentimentals per a la població com són els visuals, itineraris i ambients habituals així com els espais d'especial rellevància o interès; i l'estat de conservació i usos de les edificacions, i dels espais públics i privats de l'entorn.

Aquesta llista de conceptes tot i que és llarga, no és exhaustiva, però és un recull d'aquells aspectes que s'han considerat bàsics. Nombrosos factors incideixen i poden incidir i cal tenir-los presents per aconseguir que aquest bé immoble es pugui transmetre en les millors condicions a les generacions futures.

Un cop analitzats i valorats aquests factors en base a la documentació recollida i prèvia observació del territori, s'ha fixat l'àrea delimitada com a entorn de protecció.

Ordre de prelació: en cas de contradicció preval la referència gràfica a qualsevol altra.

L'entorn de protecció del Monestir de Santa Maria de Ripoll té forma irregular, tal i com es detalla al plànol corresponent d'aquest expedient. S'ha realitzat tenint en compte criteris visuals, ambientals i de paisatge urbà. Ve limitat per una línia imaginària que inclou el núm. 6 del carrer del Nord cantonada amb el carrer del Doctor Baguer seguint amb la casa núm. 12 del carrer del Doctor Baguer fins arribar al núm. 2 de l'esmentat carrer. Continua englobant les cases núm. 4 i 5 de la plaça de l'Ajuntament fins a arribar al carrer Bisbe Morgades on engloba la casa núm. 4 i la núm. 2 de l'esmentat carrer. Continua amb el núm. 6 de la plaça de l'Ajuntament i els núm. 1, 2 i 3 del carrer de la Font i les dues cases de la plaça Anselm Clavé que per altra banda afronten amb la plaça de l'Ajuntament amb els núm. 7 i 8. Segueix amb la casa cantonera amb la plaça Anselm Clavé núm. 11, la de la plaça de l'Ajuntament núm. 9 i el carrer Sant Pere núm. 1; també engloba la casa núm. 2 del carrer Sant Pere i la núm. 10 de la plaça de l'Ajuntament cantonada amb el carrer Monestir núm. 1. El límit travessa aquest carrer i inclou també la casa núm. 2 d'aquell carrer que fa cantonada amb la casa núm. 11 de la plaça de l'Ajuntament i continua englobant la casa núm. 12 d'aquesta plaça. Continua pel carrer de Berenguer el Vell incloent els núm. 1-3 fins arribar al carrer Trinitat, travessa el carrer Berenguer i inclou l'illa de cases delimitada pel carrer Berenguer el Vell, la plaça de l'Abat Arnulf i la

plaça Abat Oliba. També s'inclou l'edifici de la plaça Abat Oliba núm. 12 que limita amb unes escales públiques, amb la plaça de l'Abat Arnulf i el carrer Raval de Sant Pere. En aquest darrer carrer també s'inclouen les cases núm. 3-5-7 i 9, i la façana del núm. 12 d'aquell carrer i la tanca del jardí lateral que limita amb unes escales públiques. Des d'aquestes escales s'arriba a la plaça Comtat d'Osona on s'inclouen els edificis de la banda dreta núm. 9-10-11-12 i segueix per la plaça Comtat de Cerdanya incloent els blocs núm. 13-14-15-16. El límit segueix pel carrer Comte Guifré, englobant dins l'entorn els edificis del carrer Comtat de Besalú núm. 1-2-3-4-5-6. Després continua per la plaça de la Generalitat incloent els blocs núm. 5-6-7-8. El límit protegit travessa l'edificació pel núm. 5 fins arribar al carrer Comte Guifré a l'altura d'un transformador elèctric. Continua per l'esmentat carrer incloent els núm. 8-6-4 i 2 fins arribar al carrer del Nord incloent els 10-8-6 arribant finalment a la cruïlla amb el passeig Doctor Baguer que tanca el recinte protegit.

També s'inclou, el subsòl de tota la zona descrita.

3.b.1. Criteris d'intervenció

D'acord amb el que estableix l'article 35.3 de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català, el volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en els entorns de protecció del béns immobles d'interès nacional no poden alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. En els entorns dels immobles d'interès nacional és prohibit qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori i qualsevol abocament d'escombraries, runa o deixalles.

3.c. Normativa

3.c.1 Marc legal

- Llei 9/1993 de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català.
DOGC de 11-10-93

- Sentència del Tribunal Constitucional 17/1991, de 31 de gener, en recurs d'inconstitucionalitat promogut per la Generalitat de Catalunya contra determinats preceptes de la Llei 16/1985.
BOE de 25-02-91

- Decret 15/1990, de 9 de gener, sobre les Comissions del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura.
DOGC de 31-01-90

- Decret 267/1991, de 25 de novembre, sobre la declaració dels béns d'interès cultural i l'inventari del patrimoni cultural moble de Catalunya.
DOGC de 20-12-91

3.c.2. Règim d'autoritzacions del Departament de Cultura

Ve regulat pels següents articles de la Llei 9/1993 del Patrimoni Cultural Català:

Article 30. Accés als béns culturals d'interès nacional

1. Els propietaris, titulars d'altres drets reals i posseïdors de béns culturals d'interès nacional estan obligats a permetre:
 - a) L'examen i l'estudi dels béns pels investigadors reconeguts per alguna institució acadèmica, amb la presentació prèvia d'una sol·licitud raonada, avalada pel Departament de Cultura.
 - b) La col·locació d'elements senyalitzadors de llur condició de béns culturals d'interès nacional.
 - c) La visita pública dels béns, en les condicions que siguin establertes per reglament, almenys quatre dies al mes i en dies i hores prèviament assenyalats.
2. Als efectes del que disposa l'apartat 1.c), en la determinació del règim de visites s'ha de tenir en compte el tipus de béns, llurs característiques i, en el cas dels béns immobles, l'informe de l'ajuntament afectat. En casos justificats, el Departament de Cultura pot dispensar, totalment o parcialment, del règim de visites. En el cas dels béns mobles, el Departament de Cultura pot establir, com a mesura alternativa a la visita pública, el dipòsit dels béns en un centre cultural, perquè hi siguin exhibits en els terminis i amb les condicions que siguin establerts per reglament.

Article 33. Planejament urbanístic

1. En cas que un immoble sigui declarat d'interès nacional, els termes de la declaració prevalen sobre els plans i les normes urbanístiques que afecten l'immoble, que s'hi han d'ajustar abans d'ésser aprovats o bé, si ja eren vigents abans de la declaració, mitjançant modificació.
2. En el cas dels conjunts històrics, les zones arqueològiques, les zones paleontològiques, els llocs històrics i les zones d'interès etnològic i en el cas dels entorns de protecció de qualsevol bé cultural d'interès nacional, l'ajuntament corresponent ha d'elaborar un instrument urbanístic de protecció o adequar-ne un de vigent. L'aprovació d'aquests instruments de planejament requereix l'informe favorable del Departament de Cultura.

Article 34. Autorització d'obres

1. Qualsevol intervenció que es pretengui realitzar en un monument històric, un jardí històric, una zona arqueològica o una zona paleontològica d'interès nacional ha de d'ésser autoritzada pel Departament de Cultura, en el termini que sigui establert per reglament, **prèviament a la concessió de la llicència municipal.**
2. En el cas de les intervencions en béns culturals d'interès nacional altres que els esmentats en l'apartat 1 i en tots els entorns de protecció, l'autorització del Departament de Cultura només és preceptiva mentre no hagin estat aprovats els instruments de planejament a que fa referència l'article 33.2.
3. Qualsevol projecte d'intervenció en un bé immoble d'interès nacional ha d'incloure un informe sobre els seus valors històrics, artístics i arqueològics i sobre el seu estat actual, i també d'avaluació de l'impacte de la intervenció que es proposa.
4. La potestat del Departament de Cultura a que fan referència els apartats 1 i 2 s'ha d'exercir en el marc dels criteris bàsics i generals fixats per l'article 35 i dels criteris específics que pot contenir cada declaració, sens perjudici del marge d'apreciació discrecional necessari per a valorar en cada supòsit la compatibilitat de la intervenció projectada amb la preservació dels valors culturals del bé.
5. Els ajuntaments han de notificar al Departament de Cultura, simultàniament a la notificació a l'interessat, les llicències urbanístiques que afectin béns culturals d'interès nacional.
6. Si, com a conseqüència del mal estat d'un immoble d'interès nacional, l'ajuntament corresponent ha d'adoptar mesures per evitar danys a tercers, cal que ho comuniqui prèviament al Departament de Cultura, el qual disposa d'un termini de quaranta-vuit hores per a determinar les condicions a que s'ha de subjectar la intervenció.

Article 36. Autorització dels canvis d'ús

Els canvis d'ús d'un monument han d'ésser autoritzats pel Departament de Cultura, amb informe de l'ajuntament afectat, prèviament a la concessió de la llicència municipal corresponent.

4. ANNEX

4.a. Documentació planimètrica

0 - Delimitació de l'entorn de protecció E: 1/1000

4.b. Documentació fotogràfica

ENTORN MONESTIR DE RIPOLL . Octubre 1991.

L'expedient de declaració de la delimitació de l'entorn de protecció del **Monestir de Santa Maria de Ripoll a Ripoll (Ripollès)**, ha estat redactat per encàrrec de la Direcció General del Patrimoni Cultural a través del Servei del Patrimoni Arquitectònic.

Direcció: Antoni Navarro i Cossío,
Cap del Servei del Patrimoni Arquitectònic

Mariona Abelló i Sala,
Cap de la Secció d'Inspecció Tècnica (SPA)

Redacció: Ramon Mª Castells i Llavanera,
Cap de la Secció d'Inspecció de Girona

Planimetria: Ajuntament de Ripoll

Fotografies: Servei del Patrimoni Arquitectònic

Barcelona, novembre de 1992 / novembre de 1993
/jd